

Sinteza

Conferința „Energetica Moldovei 2016”

Prof. dr. ing. Nicolae Golovanov
Ing. Victor Vernescu

În zilele de 29 septembrie – 1 octombrie 2016 a avut loc în sala „Azurie” a Academiei de Științe a Moldovei conferința „Energetica Moldovei 2016: Aspecte regionale de dezvoltare” la care a participat și o importantă delegație a CNR-CME.

Conferința organizată de Institutul de Energetică al Academiei de Științe a Moldovei, la care membrii CNR-CME au avut contribuții deosebit de apreciate, și-a propus să facă o analiză a problemelor actuale ale domeniului energetic din Republica Moldova și, în special, a aspectelor care trebuie luate în considerație și depășite pentru interconectarea energetică cu rețelele energetice europene prin intermediul României.

Lucrările în plen ale Conferinței au fost deschise de acad. Ion Tighineanu, Prim-vicepreședinte al Academiei de Științe a Moldovei. În expunerea sa, academicianul Tighineanu a subliniat faptul că aderarea Republicii Moldova la Comunitatea Energetică Europeană în anul 2010 trebuie să fie urmată de pași concreți pentru realizarea interconectării cu sistemul european prin intermediul sistemului energetic al României. În prezent se lucrează la Strategia Energetică a Republicii Moldova care are ca obiectiv transpunerea politicilor europene în domeniul energetic cu un accent deosebit pe creșterea eficienței în utilizarea energiei, dezvoltarea surselor regenerabile de energie, trecerea spre sisteme energetice inteligente. Specialiștii energeticieni din Republica Moldova, a spus domnia sa, trebuie să mobilizeze toate forțele pentru modernizarea și creșterea eficienței sistemelor de energie. Problemele privind energia au ajuns să determine viața de zi cu zi a fiecărui cetățean al Republicii Moldova astfel că lucrările Conferinței pot să reprezinte un pas important pentru dezvoltarea domeniului, pentru asigurarea unei dezvoltări sustenabile a economiei. Soluțiile sunt în mâna specialiștilor și se așteaptă de la aceștia un aport sporit pentru implementarea celor mai eficiente soluții de utilizare a energiei și creșterea ponderii surselor regenerabile de energie, pentru acoperirea necesarului de energie al țării.

La rândul său, domnul Valeriu Triboi, viceministrul Economiei, a salutat prezența la lucrările Conferinței a celor mai importanți specialiști din domeniul energiei din Republica Moldova dar și a unor specialiști din România, Ucraina, Rusia, Belarus. Conferința, a precizat viceministrul, reprezintă o platformă optimă pentru abordarea celor mai importante probleme cu care se confruntă energetica Republicii Moldova. Asigurarea securității energetice, utilizarea eficientă a energiei și creșterea ponderii surselor regenerabile de energie reprezintă elemente esențiale care vor contribui la dezvoltarea sustenabilă a țării. Guvernul Republicii Moldova, aflata acum în situația de utilizator captiv dintr-o singură direcție de furnizare are ca obiectiv alinierea la directivele și AQ-ul comunitar european, precum și transpunerea integrală a prevederilor pachetului III al UE privind energia. Dezvoltarea sistemului de alimentare cu gaze naturale va permite, la rândul său, liberalizarea completă a pieței de gaze, cu dezvoltarea concurenței, asigurarea securității în alimentare și reducerea prețurilor la energie. Eficiența în utilizarea energiei și dezvoltarea surselor regenerabile de energie sunt esențiale pentru dezvoltarea economiei și au fost incluse în legile elaborate de Guvernul Republicii Moldova în domeniul energiei. Se va pune un accent deosebit pe dezvoltarea surselor eoliene și a celor fotoelectrice. Transpunerea directivei 27, privind eficiența energetică în legislația națională, este în atenția Guvernului Republicii Moldova. Infrastructura energetică trebuie să fie dezvoltată și modernizată. Desigur că vor trebui realizate investiții pentru înlocuirea transformatoarelor vechi, modernizarea stațiilor electrice și a liniilor de transport. Conectarea asincronă a sistemului electroenergetic al Republicii Moldova la sistemul energetic european prin linii de 400 kV va reprezenta un pas important în asigurarea securității energetice durabile a țării. Este în curs finalizarea procedurilor pentru extinderea conductei de gaze naturale de la Ungheni la Chișinău. Au fost obținute unele realizări în special privind alimentarea cu căldură a municipiului Chișinău și a orașului Bălți. Guvernul Republicii Moldova își propune să investească mai mult în asigurarea sănătății oamenilor și în dezvoltarea sustenabilă a țării. În acest sens, aportul specialiștilor este esențial, a spus în încheiere viceministrul Triboi.

Aspectele legate de creșterea eficienței energetice și dezvoltarea surselor regenerabile de energie au fost analizate în profunzime de către domnul Mihai Stratan, directorul general al Agenției pentru Eficiență Energetică. Rezultatele obținute în promovarea eficienței în utilizarea energiei au determinat ca țara să fie mai puțin dependentă. Antrenarea cetățenilor pentru o utilizare rațională a energiei este un obiectiv important al Agenției. În prezent există obiective mai bine conturate, preocupări mai ample pentru transpunerea în legislația națională a directivelor europene. Un rol important pentru realizarea obiectivelor propuse îl au oamenii a căror energie creatoare trebuie să fie valorificată în mod eficient.

Domnul Jose Luiz Gomez Pascual, country manager al „RED Union Fenosa” Moldova a subliniat că activitatea depusă de firmă în cadrul sistemului de distribuție din Moldova a condus la o îmbunătățire substanțială a performanțelor asigurând un indicator SAIDI de 4,4 ore/an, reducerea pierderilor până la 8,2%

și eradicarea întârzierilor la încasările de la utilizatori. În prezent se lucrează la atingerea performanțelor sistemului de distribuție din Republica Moldova la nivelul indicatorilor europeni. O atenție specială este acordată și proiectelor sociale: burse pentru studenți, acoperirea taxelor de studii, sprijinul copiilor defavorizați, participarea la acțiuni culturale.

Din luările de cuvânt și din majoritatea lucrărilor prezentate în prima parte a sesiunii s-a desprins ideea ca dezvoltarea în continuare a sistemului electroenergetic al Republicii Moldova necesită atragerea de investitori străini, dar pentru aceasta este necesară adoptarea de măsuri pentru respectarea normativelor existente, decizii corecte, un organism de reglementare care să nu admită modificarea continuă a regulilor, un dialog activ cu beneficiarii, asigurarea unei profitabilități rezonabile, un cadru legislativ predictibil.

În expunerea sa, domnul Gheorghe Bălan, director general executiv al CNR-CME, a arătat faptul că membrii CNR-CME au acordat o atenție deosebită lucrărilor Conferinței iar delegația care ia parte la eveniment are numeroase contribuții științifice și economice la problemele supuse discuției în cadrul evenimentului. Conferința reprezintă un minunat prilej pentru un real și valoros schimb de experiență a specialiștilor din Republica Moldova și din România.

În încheierea sesiunii plenare a conferinței a luat cuvântul domnul Viorel Bostan, rector al Universității Tehnice a Moldovei care a subliniat faptul că manifestarea organizată de Institutul de Energetică al Academiei de Științe a Moldovei a devenit un eveniment marcant, deosebit de important al sectorului cel mai viu al economiei naționale. Energetica a devenit un factor important pentru dezvoltarea sustenabilă a economiei, un simbol al dezvoltării, un factor important în evaluarea amprenteii economiei asupra mediului ambiant. Realizarea interconexiunilor cu Europa, a subliniat domnia sa, poate contribui la creșterea securității energetice, reducerea riscurilor economice și poate asigura înlăturarea zidurilor care mai există între Republica Moldova și România și, prin aceasta, cu întreaga Europa. Deja au fost făcuți primii pași prin acceptarea ideii de interconexiune asincronă cu sistemul energetic european.

La întâlnirea cu delegația CNR-CME, adevărați prieteni ai Republicii Moldova, a fost subliniată necesitatea creșterii eficienței în utilizarea energiei, valorificarea mai amplă a surselor regenerabile de energie. Eficiența energetică trebuie considerată ca o sursă de energie. Eforturile pentru izolarea termică a clădirilor și pentru implementarea de tehnologii eficiente trebuie să asigure reducerea intensității energetice în Republica Moldova. În prezent se urmărește realizarea unui Centru de Excelență pentru eficiență energetică și surse regenerabile de energie în cadrul Universității Tehnice a Moldovei.

Doar printr-un efort comun al tuturor specialiștilor poate fi depășită starea actuală a economiei Republicii Moldova.

*

În cadrul sesiunilor de comunicări au fost prezentate 64 lucrări ale specialiștilor din Republica Moldova, România, Rusia, Ucraina și Belarus. Lucrările prezentate și discuțiile ample pe marginea acestora au pus în evidență aspecte deosebit de importante ale energeticii Republicii Moldova și din regiunea sud-estic europeană, realizări ale colectivelor de cercetare și soluții concrete pentru creșterea performanțelor sistemelor de energie. Delegația CNR-CME a prezentat 17 lucrări axate în principal pe aspecte legate de interconectarea sistemului energetic al Republicii Moldova cu sistemul european prin intermediul sistemului energetic al României.

Principala concluzie a manifestării a fost că în etapa actuală conectarea sistemului electroenergetic al Republicii Moldova la sistemul european este practic posibilă prin legături în asincron prin linii de 400 kV între România și Republica Moldova. Interconectarea sistemelor de gaze naturale, într-o primă etapă, a fost realizată, urmând ca sistemul să fie extins până la Chișinău.